

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 47 (1241) 1980 m. lapkričio mėn. 29 d.

Melbourne

XXV METAI

lietuvių pasaulio

Gimtos kalbos mokymas - atkirtis rusinimui

KAI PRIEVARTA VISUR BRUKAMA RUSŲ KALBA

Sovietiniai rusai deda didžiules pastangas ir nesigaili lėšų, kad rusų kalba taptų pasaulio tautų pagrindine susižinojimo priemone, kad svetimų kraštų žmonės mokytųsi rusiškai, kad pirkėtų rusų kalba knygas, prenumeruotų rusiškų žurnalus, žiūrėtų rusiškų filmus, kad moksleiviai tarp savęs susirašintų rusų kalba, kad visose aukštesniose bei aukščiausiose pasaulio mokyklose būtų rusų kalbos katedros.

Maskvos "Pravda" pasididžiuoja ma rašo, kad šios pastangos duodančios vaisių. L. Brežnevo žodžiais, "rusų kalba, būdama daugiamilijoninės ir daugianacionalinės sovietinės liaudies bendravimo priemonė, kaskart vis labiau plinta pasaulio tautose. Ji prisideda prie mūsų šalies indėlio į pasaulio kultūros lobyną ir padeda sovietiniams žmonėms bei kitų šalių tautoms susipažinti su pasaulinės civilizacijos turtais".

Tačiau daugiausia spaudimo daroma, kad būtų nutautintos ir surusintos nerusiškos tautos pačioje Sovietų imperijoje. Mes buvome atkreipę skaitytojų dėmesį į Sovietų pasirušimus Taškento konferencijai, kuri buvo sušaukta 1979 m. gegužės 28-31 dienomis. Tai buvo Sovietų rusintojų suvažiavimas, oficialiai vadinamas "Mokslinė praktinė konferencija", o jo tema — "Rusų kalba - Sovietų draugystės ir bendradarbiavimo kalba". Taškentas yra Uzbekistano sostinė, o Uzbekistanas labiausiai surusinta sovietinė respublika. Šios respublikos komunistų partijos S. Radišovo žodžiais, rusų kalbos mokymui ten talkininkauja "30.000 specialistų", atvežtų iš Rusijos. Be to, Rusijos ir Ukrainos universitetuose, mokyklose esą ruošiami dar daugiau "specialistų" - pedagogų rusų kalbai dėstyti.

Konferencija nebuvo vieša, tačiau Sovietų pagrindis dar prieš konferenciją išvogė kai kuriuos dokumentus ir su jų mintimis supažindino pasaulinę spaudą.

Po šios konferencijos okup. Lietuvos, Latvijos ir Estijos švietimo ministerijos darbuotojai ir Pedagogikos mokslo institutų vadovai oficialiai paskelbė, kad ateinančių kelerių metų bėgyje "sąlygos išmokyti rusų kalbą bus dar labiau tobulinamos". Tačiau rusų kalbos "pagerintas dėstymas" reikalauja

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

ilgo ir rimto darbo, pastangų iš mokytojų bei švietimo įstaigų, todėl minėtų kraštų ministerijos esančios paruošusios planą 1980-1985 metams, kuriame numatomos spaudimo priemonės rusų kalbos prievartiniam mokymui. Dėl šio plano realizavimo esanti atsakinga tam tikra koordinacijos tarnyba. Šiame plane didelis dėmesys skiriamas mokytojų kadrui ir jų sugebėjimams skatinti apmokymą ne tik tai pamokų, bet ir laisvalaikio metu, įvairiomis priemonėmis populiarinti rusų kalbą.

Instrukcijos įpareigoja nerusų mokinių tėvus daryti viską, kad jų vaikai išmokyti rusiškai. O tam reikalinga esą "rusų kalboje nuolat lavintis". Tai esą įmanoma tik tada, kai ir nerusai tėvai kalbės su savo vaikais rusiškai: "Tik besikalbant rusų kalba įsisavinami nauji žodžiai, jų deriniai ir turtinamas rusų kalbos žodynas. Čia nepakanka vien rusų kalbos pamokų klasėje. Namuose vaikai turi garsiai skaityti rusiškas knygas, stengtis teisingai ištarti žodžius ir sakinius, žiūrėti jiems pritaikytą te-

levizijos ir klausytis specialios radijo programų ir, kiek tik galima, kalbėti su savo tėvais rusiškai" — sakoma instrukcijoje.

Latvių arkivyskupas Arnoldas Lūsis, aplankęs latvių gimnaziją Miunsteryje, Vakarų Vokietijoje, apie šią mokyklą pasakė: "Ši gimnazija yra tartum didelė upė, kuri plaukdama pro svetimas sritis, paima į savo srovę iš įvairių šalių tekančių upokšnių visus vandenius, nešdama juos į mūsų tėvynės Latvijos šalį. Šioje gimnazijoje jaunimas yra susirinkęs iš įvairių kraštų, jis yra gimęs ne Latvijoje, tačiau jis nori išaugti latviais. Tai norėdami jie supranta, kad pagrindinis reikalavimas jiems yra gerai ir taisyklingai išmokyti latvių kalbą". Baigdamas savo kalbą, jis pasakė: "Kalba yra tautos dvasia. Tauta be savo kalbos - miršanti tauta".

Tą patį mes galėtume pasakyti ir apie mūsų lietuvišką Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje.

Bronius Kviklys, išdirbęs "Draugo redakcijoje" ilgiau kaip 12 metų, sulaukęs 67 m. amžiaus, išėjo pensijon. Norintieji su Br. Kvikliu palaikyti asmeninius ryšius ar susirašinėti Lietuvos bažnyčių knygų reikalais, prašomi rašyti jo buto adresu: 5747 South Campbell Ave., Chicago, IL 60629, USA.

J. E. Vyskupo Vincento Brizgio sutikimas Sydnėjuje, atskridus iš Čikagos lapkričio 12 d. po spaudos konferencijos aerodrome: Dr. A. Mauragis - ALB Sydnėjaus Apyl. pirmininkas, J. E. Vysk. V. Brizgys. L. M. Coxų dukrelė, kun. P. Butkus, L. Kraimilienė. Stovi grupė Sydnėjaus lietuvių, garbingąjį svečią su tikė aerodrome.

Foto: A. Burneikis

— "The World of Olegas Truchanas" - Olego Truchano pasaulis, "The Age" pranešimu XI. 15, jau išparduotos 5 laidos 25.000 knygų, dabar jau išleista 6-ji laida. Tos knygos didžiausias pasisekimas Olego 44 fotografijos ir jų techniškas pateikimas. Knyga išleista pagerbiant Tasmanijos tyrinėtoją lietuvių Olegą Truchaną, paskendusį tyrinėjant Tasmaniją 1972 m. sausio 6 d. Leidėjo įžanga knygoje išspausdinta ir lietuvių kalba - Aleksas Kantvilo vertimas.

— Vatikaną vėl pasiekė žinia iš Lietuvos, kad spalio 28 mirė kun. Antanas Siekliuskas, gimęs 1891 m., kunigu įšventintas 1915 m. Dabar buvo altaristas Žeminių parapijoje, Jonavos rajone, Kauno arkivyskupijoje. Tai jau 17-tas kunigas šiemet miręs Lietuvoje. Kasmet Lietuvoje miršta per 20 kunigų, o naujų įšventinama tik apie 10. Yra daug pašaukimų Lietuvoje, bet komunistai tik labai mažam skaičiui lendžia įstoti į Kauno kunigų seminariją.

— **VLIKo** pirmininkas Dr. K. Bobelis su delegacija nuvyko į Madridą kelti Lietuvos klausimą ten vykstančioje Europos Saugumo 36 valstybių konferencijoje. Delegacijoje yra ir **VLIKo** vicepir. Dr. Kostas Jurgėla, iš Lietuvos neseiniai pabėgęs Vladas Šakalsys, **ALTa** atstovas Dr. Jonas Genys, **BALFo** pirm. Marija Rudienė ir **VLIKo** atstovas Argentinoje Aleksas Miciūdas.

— Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjungos biuletenis lapkričio laidoje, išleistas Čikagoje, kviečia visus lietuvius išeivijoje remti **VLIKo** veiklą, nes jis pačios lietuvių tautos savo žemėje sudarytas organas jos teisėms ginti ir už jos laisvę bei nepriklausomybę kovoti. Jis yra vienintelis vyriausias Lietuvos laisvės kovos vadovas ir vykdytojas pasauline apimtimi. **VLIK** as yra lietuvių tautos organas, jis nėra skirtas išeivijai, todėl išeivių organizacijos negali norėti ir negali tapti **VLIKo** nariais, bet jos privalo **VLIKą** remti ir su juo nuosirdžiai bendradarbiauti Lietuvos laisvinimo darbe.

— Europos Lietuvių 28-toji studijų savaitė įvyks ateinančių metų rugpjūčio mėnesio pradžioje Paryžiuje. Parengimo darbas pavesta rūpintis Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės pirm. kun. Jonui Petrošui ir kitiems bendruomenės valdybos nariams.

— **Vladas Šakalsys** - Lietuvos laisvės kovotojas, spalio 10 d. buvo priimtas Kanadoje Ontario parlamente, kur jį pasveikino visų partijų vadai, pasakydami kalbas. Jei gaus vizą, atvyks į Lietuvį Dienas Adelaidėn.

— Poetas **Henrikas Nagys** laimėjo Montrealio akademino lietuvių sambūrio Vinco Krėvės literatūrinę premiją už jo poezijos rinkinį "Prisijaukimsiu sakalą". Literatūrinės premijos iškilmingas įteikimas įvyko Montrealyje lapkričio 15 d. Mc. Gill universiteto klube.

Pabaltiečiai Madrido konferencijoj

Vakaruose veikianti Laisvųjų Latvių Pasaulinė Federacija Madride kreipėsi į Helsinkio susitarimų konferenciją, iškeldama Latvių kraštuose ir kituose Pabaltijo kraštuose sovietų pastoviai vykdomus pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių pažeidimus. Federacija dokumente pažymi, jog Pabaltijo kraštai - Latvija, Lietuva ir Estija - yra sovietų žiauriai kolonizuojami, išnaudojami ir apipiešiami, reikalauja, kad Pabaltijo tautom būtų pripažinta laisvo apsisprendimo teisė. Laisvųjų Latvių Pasaulinės Federacijos atstovai atvykę į Madridą seka Helsinkio susitarimų peržiūros konferencijos darbus. Drauge su lietuvių ir estų organizacijų atstovais, latviai Madride užmezgė asmeninius kontaktus su čia vykstančios konferencijos delegacijomis, kuo plačiausiai informuoja apie dabartinę neteisėtą Pabaltijo kraštų padėtį. Delegacijom tuo klausimu yra dalinama kruopščiai paruošta dokumentinė medžiaga. Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas ministras Stasys Lozoraitis drauge su Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininku dr. Kaziu Bobeliu pasiuntė raštą visų Madrido konferencijoje dalyvaujančių nekomunistinių kraštų vadovams, iškel-

dami beteisę Lietuvos padėtį ir reikalaujanti, kad lietuvių tautai būtų sugrąžinta nepriklausomybė. Jungtinių Amerikos Valstybių delegacijoje Madrido konferencijoje tarp žymių amerikiečių visuomenės veikėjų dalyvauja lietuvis Rimas Cesonis.

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad taip pat ukrainiečio Stecko vadovaujama Sovietų Pavergtų Tautų Organizacija kreipėsi į Madrido konferencijos dalyvius, ragindama jas paremti pavergtų tautų teisių atstatymą. Grupė ukrainiečių Madride paskelbė bado streiką atkreipti viešosios nuomonės dėmesį į dabartinę Ukrainos padėtį. Karališkame Madrido teatre vakar vakare įvyko iškilmingas koncertas žmogaus teisių gynėjų Sovietų Sąjungoje garbei. Koncertą surengė tarptautinis Sacharovui ginti komitetas.

LRTV

Mirė profesorius J. Grinius

Miunchen, Vak. Vokietija. — Lapkričio 10 d. nuo širdies smūgio staigiai mirė prof. dr. Jonas Grinius, daugelio knygų autorius, laikraščių bendradarbis ir rašytojas.

Velionis dr. J. Grinius buvo gimęs 1902 m. vasario 21 d. Giminėnų km., Joniškio v., Šiaulių apskr. Baigęs gimnaziją 1922 m. studijavo Kauno universitete, Grenoblio ir Paryžiaus universitetuose Prancūzijoje. 1929 m. Lietuvos universitete gavo daktaro laipsnį ir dėstė etiką teol. - filosofijos fakultete, kol atėję okupantai iš darbo atleido. Vėliau vėl dėstė universitete ir buvo universiteto senato sekretorius. Už pasipriešinimą naciams buvo suimtas ir uždarytas kalėjime.

Išėivijoje visą laiką gyveno Vak. Vokietijoje, dirbo kaip direktorius Vasario 16 gimnazijoje, lietuvių bendruomenėje, studijų dienų rengime. Ypač labai daug rašė recenzijų ir literatūrinių kritikų lietuvių katalikų spaudoje. Anksčiau yra bendradarbiavęs nepriklausomos Lietuvos moksliniuose žurnaluose, paskelbdamas specialias studijas. Buvo Ateities, Pavasario, Zidinio ir XX Amžiaus redaktoriaus, arba redakcijos narys. Veiklus nuo jaunystės ateitininkuose ir darbo sąjungoje, išėivijoje - VLIKE ir Bendruomenėje. Išleidęs yra mokslinio turinio ir beletristinių veika-

SYDNEJUS

PAGIRTINA TVARKA

Jo Ekscelencijos vyskupo Vincento Brizgio priėmimas Lietuvių klube suorganizuotas be priekaištų. Suregistruoti ir susodinti už stalų 380 žmonių, nėra lengvas darbas. Ši didžiulį darbą atliko Aldona Stasiūnaitienė. Maistą paruošė Lietuvių klubo restorano vedėja Elena Birkmanienė. Lietuvių klubas taip pat parodė gražų pavyzdį, pavaišindamas visus svečius šampanu. Dirbant nuoširdžiai ir bendrai, galima padaryti didelių darbų.

Mykolas Petronis, ilgus metus buvęs Lietuvių klubo kasininkas, praeitą savaitę atšventė 70 metų sukaktį. Jam palinkėjome ilgiausių metų. Sekmadienį vagys aptiko jo naują Holdeną ir jį nuvažiavo.

Kor.

● **Brisbane.** Queenslando valstijos rinkimai vyksta lapkričio 29 d. Dešiniųjų koalicija suskilus, Liberalų partija nebesuranda bendros kalbos su Tautine partija, vadovaujama premjero Bjelke Petersen, 69 m. amžiaus, kuris šiais rinkimais vėl sugrįš iš eilės jau penktai kadencijai.

● **Viktorijos valdžia** dėl Loy Young elektros jėgainės streiko 600 darbininkų pakels algas savaitę tarp \$ 24 - \$ 27 ir visiems Latrobe Valley elektros jėgainių darbininkams. Tas valdžiai kainuos per \$ 4 milijonus, bet bus pigiau, nes Loy Young streikas kasdieną padaro per vieną milijoną dolerių nuostolių.

● **Sydnejuje** vyko 60 metų sukakties minėjimas nuo Australijos socialistų partijos įsteigimo. Sovietų generalinis konsulas Ivan Fedorčenko mitinge pareiškė, kad Australijos socialistų partija aukštai neša garbingas Marksizmo - Leninizmo tradicijas ir sveikino SSSR komunistų partijos centro komiteto vardu, skelbė, kad Australijos socialistų partija stipriai stovi su tarptautiniu komunistų sąjūdžiu ir su socialistų kraštais. Tame mitinge - minėjime dalyvavo ir ALP - darbiečių partijos kairieji, komunistų atstovai iš Sovietų Sąjungos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Vietnamo, Bulgarijos, Kubos, Rytų Vokietijos.

● **Pietų Italijoje** lapkričio 23 d. 7.30 val. vakare smarkiai drebėjo žemė, sugriovė labai daug namų 26.300 kvadratinį kilometrų plotą, griuvėsiuose jau surasta per 3.000 žuvusių žmonių, daug sužeistų. Į pagalbą atskubėjo Italijos kariuomenė, nuskrido ir popiežius Jonas Paulius II, kuris susitiks su nukentėjusiais pareiškė, kad atvyko ne dėl žingeidumo, bet pareikšti solidarumą ir paguoti. Australijos ministeris pirmininkas Mr. Fraser paskyrė iš valdžios išdo pusę milijono dolerių nukentėjusiems. Apie 100.000 žmonių ten liko be pastogės, naktys ten jau šaltos ir saukia, kodėl pagalba taip lėtai eina.

● **Afrikoje** Mozambique valstybė, apie 10 milijonų gyventojų, 302.329 kv. mylių plotą, visiškai perėjo į Sovietų bloką ir jos prezidentas komunistas Maskvoje pasirašė sutartį. Mozambique buvo Portugalijos kolonija, 1975 m. išsikovojo nepriklausomybę, bet pateko į komunistų diktatūrą.

● **Vašingtonas.** Amerikos valdžia davė leidimą Caterpillar firmai už vieną bilijoną dolerių patstatyti Sovietams iš Sibiro į Vakarų Europą vamzdžius gazo tiekimui. Amerikos biznierių pagalba Sovietų Rusija padarys nuo savęs priklausomą Vakarų Europai energijos tiekimą.

● **Atėnai.** Graikijos parlamente opozicijoje esą socialistai su komunistais siekė prarasti įstatymą, kad būtų uždrausta Dievą minėti teismo priesaikose, pradedant valdišką tarnybą ir kariuomenę, bet parlamento dauguma tokių socialistų pasiūlymą atmetė.

STIPRINA MIRTIES ZONĄ

Sovietų Rusija saugo Rytų Vokietijos pasienį nuo Vakarų Vokietijos 856 kilometrų ilgio išmūryta mūro tvora, 9 pėdų aukščio. Visas pasienius užmūrytas, nuolatos nukėjamas. Mūro viršus taip aštrus, kad nei piršto ant jo nepadėsi. Už mylios viduje antra mirties zona, iškasti gilūs grioviai, įtaisyti automatiški šaudymai. minos. Ūkininkai, kurie turi savo ūkius už trijų mylių nuo sienos, laukuose gali dirbti tik už valandos saulei patekėjus ir baigti darbą laukuose valandą prieš saulėlydį, juos visą laiką saugo kareiviai. Pasienio įstiprinimai nuolatos modernizuojami ir per ją dabar jau nebeįmanoma niekam gyvam ištrūkti į Vakarus. Taip saugoja 17 milijonų vokiečių, kad jie nesumanytų kada bėgti į laisvę. Tik pernai dvi šeimos nakties metu tą mirties sieną perskrido namuose pasigaminut balionu. Sienos sargybinių esą 42.000 ir įtvirtinimai kainavo per 7 bilijonus dolerių. Sieną saugo dar ir tankai, skraido malūnsparniai.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė komisija. Vyr. redaktorių kun. Pr. Dainys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams 20 dol. Kituose kraštuose 25 dol. Atskiras numeris - 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Mūsų Rėmėjai

Tėviškės Aidų Rėmėjų prenumeratas prisiuntė J. Seštakauskas \$ 60. Po \$ 30 M. Bumblys, B. Minius, J. Zinkus, po \$ 25 Z. Čecienė, A. Giliauskas, Br. Kasčiukaitis, Dr. I. Kaunas, S. Kuzmickas, B. Mateičiūnas, J. Smilgevičius, P. Užabalas.

Aukojo \$ 50 Adelaidės Karių Ramovė, \$ 30 K. Kaminskas, po \$ 20 kun. dr. P. Bačinskas, Tautos Fondo Atstovybė Australijoje, Gyvojo Rožančiaus būrelis Sydnejuje, \$ 15 K. Grabauskas, \$ 10 M. A. Vailonai, \$ 8 E. K., po \$ 5 A. Bužinskas, B. Liuga, Agnė Lukšytė, J. Stučys, \$ 4.65 N. Butkus, \$ 3 R. D. Ragauskai, \$ 2 K. Podėnas.

Sveikiname naujuosius prenumeratorius, įsijungusius į Tėviškės Aidų skaitytojų šeimą: V. Andriukonis, J. Bindokas, A. Budvionis, G. Gaidelis, H. Juchnevičius, A. Lynikas, R. Steponavičius, A. Zamoiskis.

Visiems rėmėjams, aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

ALK Federacijos Valdyba

● **New York.** Jungtinių Tautų generalinė asamblėja pirmą kartą pareikalavo 111 balsų prieš 22, kad Sovietų Rusija pasitrauktų iš Afganistano.

● **Briuselis.** NATO generolas J. Luks paskelbė, kad Vakarų valstybės nesiims jokios karinės pagalbos, jei Sovietai okupuotų Lenkiją.

TĖVIŠKĖS AIDAI

PRAEITIS IR DABARTIS

Įvairios aplinkumos ir įvairių kultūrų sąlytyje žmonių grupės amžių bėgyje išugdė ir išvystė įvairias pažiūras į anapus mūsų būties esantį pasaulį. Kiek jis savo atskirais aspektais yra skirtingas, tiek bendru požiūriu yra bendras: Dievybėje ir amžinajame žmogaus gyvenime. Kiek sena yra žmonija, tiek sena ir religija. Žmogus ateidamas į šį pasaulį atsineša Dievo ir amžinybės nuovoką, kuri jį lydi visą jo gyvenimą. Apreiškimas davė žmonijai naują kryptį ir nurodė tikrąjį kelią, kurio žmonės iš-tisus amžius ieškojo.

Tuo troškimu širdyje anuometinis lietuvių tautos patriotas Simanas Daukantas su trimis auksiniais kišenėje pėsčias ėjo į Vilnių studijuoti. Metų metus vėliau jis sėdėjo drėgnuose ir šaltuose Rygos ir Petrapilio archyvuose, ieškodamas Lietuvos praeities. Vieną po kitos jis rašė knygas. Norėdamas parodyti, kad tuo metu Lietuvoje yra daug rašytojų, kiekvieną knygą išleisdavo vis nauju slapyvardžiu. Savo mokslinius veikalus jis rašė populiaria ir, svarbiausia, lietuvių kalba, kad būtų suprantami Lietuvos liaudžiai. S. Daukantas sakė: "Aš ne dėl mokytų vyrų, bet dėl motinų rašau, kurios sugeba savo vaikams darbus jų bočių pasakoti, o be raštų dažnai apsirinka". Simanas Daukantas atsižadėjo žemės laimės, turto ir mirė vienu vienas, beturtis, tikslai savo vieno bičiulio Papilės klebono Vaišvilos globojamas. Daukantas paaukojo savo kraštui viską, ką žmogus gali paaukoti jam, kurio didinga praeitis jį didžiavosi. Palygindamas Lietuvą į žemaitius į uolą vidury jūros esančią, ant kurios, nors siaučia įsisūbavusios vilnys, norėdamos aną jūros pragare pagramzdinti, bet pačios atsimušusios išnyksta.

Tauta gyva bočių žygiais. Tauta gyvena, kada kiekvienas jos sūnus ir dukra savo ryžtu padaro gimtajai žemei tai, kas galima padaryti. Lietuva laukia pasirengusių didžiam ir sunkiam kūrybos darbui entuziastų kūrėjų. Šiandieną dar nežinome kada, bet vieną dieną vėl susirinks išblaškyta tauta, ir tave, jaunuoli, pasirinksi iš minios ir paprašys parodyti jai kelią. O tai ir bus tremties egzaminas. Likimas mums rodo, kad mūsų tautos paskirtis yra būti ne raumenų, bet asmenybių, intelektualų tauta. Turime orientuotis ne į kiekybės milijonus, bet į kokybės tūkstančius. Visi turime iš Dievo nuosirdžiai prašyti, kad iš mūsų tautos likučių iškeltų asmenybių, kūrėjų.

Gražiausias linkėjimas jaunam tremties jaunuoliui lietuviui ir lietuvi, kaip Simano Daukanto kelias išugdyti talentų vertybę, kad mūsų tautai nebūtų pavojingi šian-dieniniai ir ateities bandymai. Lietuvis gali džiaugtis, kad gimė tokioje epochoje, kurioje yra nepaprastai daug kas padaryti, kad mūsų tautos ateitis būtų šviesi.

Liluga Benediktas

Sovietinė valdžia, „LKB Kronika“ ir Bažnyčia Lietuvoje

LKB Kronika Nr 44

Aktyvus kunigų niekinimas

Lietuvos Katalikų Bažnyčios gyvenime per pastarąjį dešimtmetį yra įvykę esminių pasikeitimų. Jei-gu Stalino ir Chruščiovo represijų įtakoje anksčiau pas daugelį kunigų vyravo pasyvumo ir bejėgiškumo nuotaikos (būdavo sakoma: "Su galva sienos nepramuši"), tai pas-kutiniu metu jos nyksta. Kunigų persiorientavimui gerąja kryptimi didelės įtakos turėjo rusų disiden-tai, parodę daug aukos ir ryžto ko-voje prieš melą ir prievartą, už pagrindines žmogaus teises, ir Len-kijos dvasininkai su kardinolu Vi-šinskiu priešakyje, labai energin-gai kovojantys už pilną religinę laisvę savo šalyje. Lietuvos kuni-gai ir tikintieji jau seniai suprato tiesą, kurią gražiai išreiškė popie-žius Jonas Paulius II, sakydamas, kad religinės laisvės tikintieji tiek turėsią, kiek jos išsikovosią. Iš tik-rųjų dešimties metų kova neliko be rezultatų: Kunigų seminarijos limitas buvo padidintas keturis kar-tus (nuo 5 iki 20 kandidatų per metus), šiais metais katalikai po 40-ties sovietinės valdžios metų su-laukė pirmosios katekizmo laidos; nepaisant valdžios draudimo, be-veik visose parapijose viešai kate-kizuojami vaikai, mokiniai daly-vauja procesijose, patarnauja Mi-šiose ir t.t. Lietuvoje kiekvienam aišku, kad sovietinė valdžia bent laikinai kai kur atsitraukė ne dėl kunigų - valdžios kolaborantų "dip-lomatinį žygių" bet dėl to, kad ti-kinčioji liaudis ir kunigai nuolatos reikalauja savo teisių, o ne vienas sudėjo net laisvės auką, pvz., kun. A. Šeškevičius (už vaikų kateki-zaciją), Petras Plumpa (už religinę literatūrą), Nijolė Sadūnaitė (už "LKB Kronikos" dauginimą) ir kiti.

Iš sovietinės valdžios "išsiderėti" pavyksta tik tada, kai ji pradeda tikinčiosios liaudies bijoti, o kai tikintieji pasyvūs ir nesąmoningi — atsiranda palankiausia dirva klestėti valstybinio ateizmo tironi-jai. Pavyzdžiui, Latvijos bažnyčio-se beveik neliko jaunimo, o Rygos

Kunigų seminarija jau treči metai gali priimti kandidatus tik su ne-latviškomis pavardėmis. Lietuvos religinis atgimimas sovietinės val-džios viršūnėse jau seniai kelia ne-rimą. Šiais metais ypatingai inten-syviai pradėta niekinti aktyvius kunigus. Religijų reikalų tarybos (RRT) įgaliotinis Petras Anilionis per spaudą, televiziją ir pokalbiuo-se su kunigais - dekanais daug pra-kaitavo, įrodinėdamas, kad aktyvūs kunigai esą "ekstremistai", "vien-ybės ardytojai", "politikieriai", "ta-rybinės santvarkos šmeižikai" ir verti bausmės.

Kunigas, katekizuojas vaikus, so-vietinės valdžios akyse yra "ekstre-

mistas", prašas Bažnyčiai laisvės — "politikierius, pakritikuojas valstybinio ateizmo savivalę - "ta-rybinės santvarkos šmeižikas", ku-riam vieta - už grotų. Pagal so-vietinių propagandistų logiką "ge-ras kunigas" tik tas, kuris, drebė-damas ir eidamas prieš savo są-žinę, laikosi prieš Bažnyčią nukreip-tų Religijinių susivienijimų nuosta-tų, gina Berlyne sovietinės taikos modelį, duoda interviu apie tariamą Bažnyčios laisvę Lietuvoje ar-ba bent tiek yra pasyvus, kad visa jo pastoracija suvedama į "miru-siųjų laidojimą". Visi kiti kunigai sovietiniams pareigūnams - neap-kenčiami "ekstremistai".

Lietuvių Dienos Adelaidėje

DAINŲ ŠVENTĖ

Vienuoliktoji Dainų Šventė Ade-laidėje gruodžio 30 d., antradienį, bus visų Lietuvių Dienų pats cen-trinis įvykis. Joje dalyvauja visi 3 didieji Australijos lietuvių chorai: Sydnejaus Daina, Melbourne Dainos Sambūris ir Adelaidės Litua-nia. Viso per 150 dainininkų.

Koncertui - Dainų Šventei išnuo-muotoji salė - Adelaide Town Hall randasi ant pagrindinės King Wil-liam gatvės prieš Centrinį pastą yra visais atžvilgiais tam tikslui tinkama ir mums priimtina: plati — erdvi scena - lengvai talpinanti per 200 dainininkų. Pati salė su balkonais gali talpinti per 1.100 klausytojų, yra vėsinama, turi ge-rus vargonus ir pripažinta geros akustikos salė.

Dainų Šventės programoje lie-tuvių kompozitorių ir lietuvių liau-dies dainos yra vienas įspūdingiau-sių mūsų kultūrinių paveldėjimų, kuriuos atsivežėme su savimi ir galime su pasididžiavimu pristatyti plačiai Australijos visuomenei ir savajam jaunimui.

Lietuvių Dienų organizatoriai ir Adelaidės Lituania choristai deda visas pastangas atkreipti kuo pla-čiausių Adelaidės sluoksnių dėmesį nepraleisti progos išklausti lie-tu-

vių Dainų koncerto.

Prašome ir visų svečių atvyks-tančių į Lietuvių Dienas taip susi-tvarkyti savo laiką, kad nesukry-žiuotų su kitokiais išipareigojimais ir atiduotų pirmenybę Dainų Šven-tei. Užsitikrinimui rekomenduojam parašyti Lietuvių Dienų komitetui arba per savo pažįstamus iš anksto užsisakyti bilietus.

Visi turime pasistengti, kad ren-giamoji Dainų Šventė būtų visap-usiškai sėkminga.

Atvykstantiems choristams pri-mename, jog bendra visų chorų re-peticija įvyks pirmadienį, gruodžio 29 d. 9 val. ryto Adelaide Town Hall salėje.

Dainų Šventės Rengėjai

REKOLEKCIJŲ TVARKA

Mūsų garbingas Svečias iš Či-kagos atvyko į Lietuvių Dienas lapkričio 12 d. ir prieš jas praves Rekolekcijas kolonijose:

Brisbane	XI. 15-16.
Sydney	XI. 21-23.
Newcastle	XI. 23-24.
Canberra	XI. 29-30.
Melbourne	XII. 5-7.
Geelong	XII. 8-9.
Hobart	XII. 13-14.
Perth	XII. 20-21.
Adelaide	XII. 23-25.
Lietuvių Dienos	XII. 26-28.

Visur, kur tik ruošiamos reko-lekcijos, visi dalyvaukime išklausyti Jo Ekscelencijos konferen-cijų religinės ir tautinės dvasios su-stiprinimui. Tai labai reta proga, kada galime susirinkti prie savo Vyskupo. Nė vienas nepraleiski-me tokios iškilmingos progos! Jo Ekscelencijos kolonijų lankymo planą ir Rekolekcijų dienas patei-kė Sielovados Vadas kun. P. But-kus.

TĖVYNE

O, Dieve, sergėk tėvų žemę
Tegu jina žydės ir bus tvirta.
Tegu jai saulės amžių lemia
Apvalzda tavo tėviška šventa.
Tegu tiesa, ramybė joj bujos,
Ir jos laukai vesės, javai banguos.

Palaimink, Dieve, mūsų šalį:
Tiesk jai vienybės, sandaros keliuos.
Turtus jai daugink: krauk jai dalį,
Kuri audroj, nė ugnyje nežus:
Tada tautos dorovė sustiprės
Ir ji lengvai visas kovas laimės

Šventa Dvasia tuos tepripildo
Kas rūpinas gerove mūsų šalies.
Jiems širdį meilė tesušildo.
Kad piktenybių griautų buveines.
Tad būsime viena dvasia, širdis,
Gražiai švytės Tėvynės ateitis.

Iš Lietuvių Evangelikų Giesmyno

Išpūdžiai iš Kanados

Spalis Kanadoje jau ruduo, jau šurpokus vėjas, o kartais ir lietus. Prašvinta ir saulėta diena, bet oras vėsokas, jau reikia megstuko, neblogai ir palta užsitraukti.

Pataikėme saulėtą dieną ir vykome iš Toronto į laukus. Vėžė mus V. Gumauskas, kuris neseniai lankėsi Australijoje. Tik išvykstant iš Toronto, jau besibaigiant pastačius, atsivėrė prieš akis kelių reizgyns. Keliai sukasi ratais, eina tiltais, o juose mašinos skrodžia, kaip bitelės. Taip vienas mūsų keleivių ir sako: "O kiek tos žemės skiriama keliams". Tikrai, kad Australijoje tokio kelių reizginio dar neturime. Kanada jau labai panašu į Ameriką.

Laukuose rudenėjantis dirvos, nemaža kukurūzų pasėlių, kurie vietomis jau nušienauti, o kai kur palikti. Mūsų vadovas V. Gumauskas aiškino, kad tie kukurūzų laukai jau ir paliks žiemoti. Reiškia, per daug buvo pasėlių. Turtingas šis kraštas, žemė tokia derlinga, kad jos tręšti visai nereikia, o kviečiai auga, kaip ant mielių.

Pakelės miškeliai jau visai nu-raudę. Stebėtinas čia rudens lapų grožis. Daugiausia čia lapuočiai medžiai ir labai daug klevų. Jų lapai ne geltoni, bet tiesiog raudoni. Berželiai geltoni, kaip ir visur.

Važiavome pro puikias ūkininkų sodybas. Mūsų vadovas paaiškino, kad viename šių ūkių širdies priepuolis ištiko Toronto lietuvių parapijos kleboną kun. P. Ažubalį, ir jis taip mirė. Tai buvo dar neper-seniausiai šiais metais.

Atvykome prie saunaus upelio. Čia mūsų vadovo vasarvietė. Sklypas didelis, keleta akrų žemės, apaugęs berželiais, klevais ir kitokiais medžiais. Rudens nuspalvinti jie buvo tikrai gražūs. Netoli upelio namelis, o paupy gluosniai sumerkę šakas į šaltą vandenį. Vasaros metu paupy ir vasarotojai sėdi sumerkę meškeres į upę.

Grįžome kalnuotom vietom. Pivažiavome vieną "Miegantį sodžią". Taip jis pavadintas, nes čia kalnų atslaitėje jis lyg pasislėpęs. Įdomiausia buvo tai "Kalnų žaizda". Gal ji ir netaip pavadinta, bet man atrodė tikra žaizda. Tai lyg praskilus kalnelio viršūnė, atsivertusi nuoga žemė, ant kurios neauga jokia žolė. Tai ne akmuo, bet panašu į molį, bet kietesnė už molį. Tai ne ugniakalnio padaras, bet kažkaip nesuprantamas žemės prajovas, kurio kitur tokio nerandama.

Kur tų lietuvių nėra

Gera šimtinė kilometrų nuo Toronto yra miestelis Delhi. Čia nuvyko iš Pertho kun. L. Kemešis. Gal ne dėl to jis vyko, kad ką nors geresnio surastų, bet vyko padėti savo broliui kun. Longinui, kuris skundėsi sveikata. Taip netrukus jis palaidojo savo brolių lietuvių kapinėse Toronte ir paminkle užsirašė ir savo vardą. Sutikau kun. Lauryną šiose kapinėse, laidojant kun. Izidorijų Grigaitį. Taip ir panūdau jį aplankyti.

Delhi miestelis nedidelis, bet čia

lietuvių nemaža, gal pora šimtų ar daugiau. Turi jie savo parapiją, savo bažnyčią ir nemažą kleboniją. Tuoj privažiavus gali matyti, kad čia lietuvių bažnyčia, nes fronte lietuviškas kryžius. Tai šios parapijos klebonas yra kun. Laurynas Kemešis. Jis pasitiko kieme ir tik įžengus į jo kleboniją prisistatė viena pagyvenus moteris ir staiga drąsiai paklausė: "Tai kaip, pažįsti mane ar ne?" Aš nužvelgiau nedrąsiai ir pridėjau: "Lyg matytų kur tai." "Aš Lipšaitė" - ji tęsė toliau. "Tai būsi Petrė", papildžiau jos pavardę. Pasirodo ji gimnazijos laikų draugė. Buvo, žinoma kalbos apie praeitį. Ji dabar našlė. Man buvo įdomu, kaip ji čia pateko. Pasirodo, kad atvyko iš Vokietijos kaip ir visi ieškoti

laimės. Į šią apylinkę susirinko ir daugiau lietuvių, nes čia tabako žemė, tabako ūkiai. Dirbo žmonės sunkiai, bet ir užsidirbo. Vieni pralobę grįžo kur į miestą, o kiti puikiai įsikūrė čia pat miestelyje. Jų sodybos tikrai puikios, nameliai, kaip lėlės. Aplankėme ir šią našlę. Po vyro mirties ji pardavė ūkį ir nusipirko šią puikią rezidenciją. Aplinkui visų puikūs namai su plačiom sodybom. Jų kaina čia apie 80.000 dolerių. Gali čia gyventojai tokius namus įsigyti, nes dauguma jų tabako ūkių savininkai. Šie ūkiai pelningi, na žinoma ir brangūs. Ši ponija sakėsi ūkį pardavusi už 400 tūkstančių dolerių, taigi, veik pusė milijono. Tokių turtingų lietuvių šeimų čia ne viena. Įtempto darbo dienos ne vienam jau baigiasi, jau ruošiasi ramiam poilsiui, paroduoda ūkius ir įsigyja puikius namus. pv

Vilniaus Vyskupo sukaktis

Pavijoje leidžiamas Šiaurės Italijos savaitraštis "Il Ticino" gražiai paminėjo Vilniaus arkivyskupijos apaštalinio administratoriaus vyskupo Julijono Steponavičiaus vyskupystės 25 metų jubiliejų. Ta proga straipsnis iliustruotas jubilato nuotrauka. Italų savaitraštis pateikia vyskupo Steponavičiaus biografinius bruožus, jog vyskupui nelgai teko eiti Apaštalų Sosto jam patikėtas pareigas Vilniuje. Vos keleriem metams praėjus nuo jo konsekacijos, Vyskupas Julijonas Steponavičius buvo ištremtas iš savo vyskupijos ir dabar tebegyvena tremtyje Zagareje. Priminę, jog Pavijos miestas prieš kelerius metus buvo susibroliaavęs su Vilniumi, italų savaitraštis iškelia pasiūlymą, kad Pavijos miesto burmistras, miesto taryba, katalikiškos ir kitos organizacijos, kurioms tikrai rūpi tautų ir pavienių asmenų laisvės apsaugojimas, tiesioginiai kreiptųsi į Sovietų valdžią, prašant, kad būtų atitaisyta vyskupui padarytoji neteisėybė, leidžiant jam sugrįžti po devyniolikos metų tremties atgal į savo vyskupiją ir čia vėl perimti Vilniaus katalikų ganytojo pareigas. Pavijos miesto administracija, tuo būdu konkrečiai palidutų savo susirūpinimą žmonių

religinės laisvės apsaugojimu, tos laisvės apie kurią dabartiniais laikais yra taip plačiai kalbama, bet kuri daugeliui tebėra paneigta.

Pavijos savaitraštis "Il Ticino" baigdamas pažymi, jog vyskupo Julijono Steponavičiaus konsekacijos sukaktis rugsėjo mėnesį buvo atžymėta Vilniuje, dalyvaujant iš Žagarės atvykusiam pačiam jubilatui. Deja, rašo laikraštis, iškilmingos pamaldos ta proga negalėjo įvykti didingoje Vilniaus katedroje, kuri Maskvos įsakymu yra paversta paveikslų galerija. LRTV

SIMO KUDIRKOS ŠUOLIS Į LAISVĘ

Lapkričio 23 d. sueina jau lygiai 10 metų nuo istorinio Simo Kudirkos šuolio į laisvę prie Amerikos pakrančių. Tai buvo 1970 m. lapkričio 23 d. kai nuo Sovietų Sąjungos išklijo į Lietuvos laisvę. Simas Kudirka buvo išlaisvintas ir 1974 m. lapkričio 5 d. iš Maskvos atskrido į New Yorką su motina Marija Kudirkaite - Šulskiene, žmona Genovaitė ir abiem savo vaikais - Lolita ir Evaldu.

Amerikiečių Paramount filmų studija susuko filmą "The Defection of Simas Kudirka" - Simo Kudirkos Pasprukimas, kuris Australijoje jau antrą kartą rodytas televizijoje, išleistas kelios knygos anglų ir lietuvių kalba apie Simo žygį. Laimingas, kad pagaliau galėjo ištrūkti iš raudonojo slibino nasrų ir patekti į laisvąjį pasaulį!

PD

K. Gaudenis

TĖVYNE MANO

Tėvyne mano, tu esi
Visų tremtinių ilgesy.
Tu rugio širdyje gyva,
Daina skambioji Lietuva!

Juodam gimtinės arime
Ir balto beržo ošime,
Tu vytyro tyrojo dainoj,
Ir kryžių kalno tylumoj.

Tu iš piliakalnių širdies,
Iš aukurų šventos ugnies,
Virš klevo žydinčių pečių
Žvelgti į mus akim žvalgėdžiu.

Mums sakė motina sena -
Tu - mūsų meilė ir daina!
Buvai tu vargšė tremtinė,
Tau širdį žudo giltinė!

Bet tu iš ašarų karčių,
Bet tu iš tūkstančių nakčių
Vėl išsiskleis kaip aušra
Tu - mūsų Motina gera!

Aušra Nr. 12 (52), Lietuva.

PASKUBĖKIME!

ARTINASI KALĖDOS ir sveikinimų rūpesčiai. Nebus jokio vargo, jei savo gimines, draugus, pažįstamus pasveikinsime per Tėviškės Aidus. Trumpas, tradicinis pasveikinimas tik \$ 5. atsiunčiant kartu su pasveikinimu. Nelaukime paskutinės dienos, atsiųskime pasveikinimus jau dabar ir visi sveikinimų rūpesčiai iš karto dingis. Kalėdinis ir Naujųjų Metų sveikinimas dėsimi į ruošiamą Kalėdinį numerį, spausdinamą gruodžio 12 d. Paštas vėluoja laikraščio pristatymą į kitus miestus, tad spausdiname anksčiau, kad laikraštį visi gautų prieš Kalėdas, o ne po jų.

Sveikinimams prisiųsti paskutinė data gruodžio 8 d.

FOTO PARODA ČIKAGOJE

Jaunimo Centre visą savaitę lapkričio mėnesį vyko foto paroda. Tai jau devintoji tokia paroda, kurią ruošia Foto Archyvas. Parodoje savo darbus buvo išstatę 32 asmenys, kiekvieno po keletą darbų. Vienos nuotraukos buvo spalvotos, o kitos ne. Fotografijų atrinkimo komisija buvo iš trijų asmenų, o kita komisija taip pat iš trijų asmenų buvo foto menui įvertinti. Taip trys pirmosios vietos buvo skiriamos spalvotom nuotraukom ir kitos trys vietos - nespaltotom nuotraukom. Iš spalvotų nuotraukų pirmą vietą laimėjo Vlasas Feiferis, o ne iš spalvotų - Kazys Daugėla.

Paroda gana įdomi. Nuotraukos padidintos iki žurnalo dydžio ir įdėtos rėmelyje. Visos jos gražios ir įvairios. Vienos iš gamtos vaizdų - kalnų, upių, ežerų, kitos žmonių grupių bei įvairių pozų, trečios įvairių gėlių, medžių, šešėlių, saulėlydžių ir pan. Vaizdas, kad mūsų aplinkoje tikrai yra daug meno, daug grožio.

Vienoje kaimo bažnytelėje, tamsiame rūsyje, gulėjo geltono vaško žvakė į popierių suvyniota. Pelytė ją buvo pradėjusi graužti, jai nė į galvą nebuvo atėjusi mintis, kad čia gali būti koks nors užmigęs gyvenimas, arba dar negimęs fenomenas, kuris galėtų turėti savo pašaukimą ir prasmę.

Vieną šaltoką roratų rytą netikėtai į rūsi atėjo senutė, paėmė žvakę ir išėjo. Tai buvo šalta žiemos naktis. Pelytė įsiveržė pro atvirus duris į bažnytelę, manydama, kad ten bus šilčiau. Bet ir čia buvo tamsu ir nejauku, kaip ir visur, kur šalta.

Senutė laikė tvirtai suspaudusi žvakę savo rankoje, bet žvakė to nejautė, ji nejautė jokio gyvenimo, neturėjo jokio supratimo apie buvimą ar nebuvimą. Ją supo absoliuti nebūtis, kurčia ir tamsi, nei baidė, nei miela. Ji buvo ne savo valia ir noru, o buvo, kadangi taip reikėjo jai būti, kaip būna skylė barankoje be savo valios ir be savo kaltės. Ji net nežinojo, kad ji gali ir nebūti, kad kas nors gali su ja atsitikti.

Kai senutė pakėlusi žvakę ją uždegė ant altoriaus, ji visa sudrebėjo, pajutusi šiltą gyvybės tekumą visame jos šaltame kūne. Ir, o Viešpatie, ant viršūnės išsiskleidė baltai gelsva šviesa, tokia nematyta, tokia nuostabiai skaiti, virpanti, šilta, gyva, švienčianti, šviečianti, — be galo graži.

Kiek apsipratusi ji ėmė žvalgytis aplinkui — čia buvo naujas pasaulis, visai nematytas, nesapnuotas, o kiek visokių daiktų, kiek formų, šešėlių. Ji entuziastingai liepsnojo ir žiūrėjo į nematytus daiktus, stengdamasi suprasti ir įsiskverbti pro tamsą į vis didėjančią šviesos akiratį. Ji matė ant sienų šventųjų paveikslus, senus ir sudulkėjusius, suoluose sėdinčius žmones ir po Šv. Antano jupele prisiglaudusią pelytę, visi jie žiūrėjo į degančią žvakę. O žvakė dar labiau pasistiepė, pasipūtė visa savo jėga: "Tegul mato, tegul mato,

KALĖDŲ EGLUTĖ

Kiekvienais metais Katalikių Moterų Draugija ruošia vaikučiams Kalėdų eglutę. Kadangi Kalėdos jau nebetoli, iš anksto norime priminti tėveliams, kad pamokyti savo vaikučius eilėraščių, dainelių ar trumpų pasakėlių. Tuo praturtinsime programą ir pradžiuginsime Kalėdų senelį. Kalėdų eglutė bus Melbourne Lietuvių Namuose, Advento, IV sekmadienį, — gruodžio 21 d. po pamaldų. Pasirodys lietuviškas Kalėdų Senelis, o tėveliai prašomi pripildyti jam maišelį.

RAROTŲ ŽVAKĖ

kokia aš graži", — pagalvojo žvakė ir pašoko į viršų savo visu grožiu. Ji tamsos jau nebebijojo, tamsa kažkur toli pakampiuose slapstėsi, nugalėta ir sugėdinta.

Baltas senelis ilgas maldas kalbėjo prie balto, kaip sniegas altoriaus, o paskui jis visus ir ją laimino. "Kad vis taip būtų", tylus ir gilus jausmas perbėgo per šiltą ir tirpstantį žvakės kūną.

Pelytė nesuprato žvakės džiaugsmo, ji tupėjo pasislėpusi po šventųjų kojom ir žiūrėjo alkanu žvilgsniu, kaip žvakė kas kart nyksta.

Iškeliamas Lietuvos

Užsienio spauda apie Lietuvą

"Lietuva gyva", — tokia antraštė didžiausias Brazilijos dienraštis "O Estado de Sao Paulo" atspausdino straipsnį — vieno brazilo skaitytojo labai gražų ir jaudinantį atsiliepimą apie Lietuvą. Skaitytojas atsako į brazilų dienraščio paskelbtą informaciją apie Nobelio premijos suteikimą "vyriui be tėvynės", — Lietuvoje gimusiam rašytojui Česlovui Milosz — Milašui. Dienraštis ta proga buvo pažymėjęs, jog Lietuva, kurioje yra gimęs Nobelio premijos laureatas, ir jos kultūra jau nebeegzistuoja, teroras ir genocidas žiauriausiomis sąlygomis išrovė iš gimtosios žemės didelę jos gyventojų dalį. Lietuva niekad anksčiau savo istorijos bėgyje nėra patyrusi tokios skaudžios nelaimės.

Atsakydamas į šiuos laikraščio tvirtinimus, brazilas skaitytojas rašo, kad nežiūrint visų persekiojimų — caro valdymo laikotarpyje, o naujaisiais laikais — nacių ir dabar sovietų valdymo metu, — nežiūrint visų persekiojimų Lietuva egzistuoja, ji yra gyva. Tai liudija Lietuvoje leidžiama pagrindinio spauda, kurioje pirmąją Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, tai liudija tie gausūs lietuviai, kurie, dėl ištikimybės savo kraštui ir tautai kenčia kalėjimuose, tremtyje, psichiatrinėse ligoninėse ir kurių vardai vienokiu ar kitokiu būdu pasiekia laisvąjį pasaulį. Tai didvyrių tauta, rašo brazilas skaitytojas. Tai tauta, kurios tikėjimas yra nenugalimas jėga, tauta, kuriai nereikia giedoti "Requiem", kaip norėtų jos pavergėjai, bet kurios balsą reikia išgirsti, kurios heroizmą reikia iškelti, kuriai reikia padėti nelygioje kovoje tarp Dovydo ir Ga-

lei ne šviesa, ji prieitų ir atsikastų gerą kąsni, bet dabar ji bijojosi.

Žvakė gilai ausikvėpė, ėmė virpėti, šokinėti, mirkčioti, blaškytis, ji jautė, kad į ją visi žiūri. "Gelbėkite", sušuko ji ir pasviro į šoną. Niekas jai nieko neatsakė, ji dar kartą sukaupusi visas jėgas sušuko: "Gelbėkite aš žūstu, ir visi su manim tamsoje žūsitate", ir užgeso.

Kai pelytė pribėgo gelbėti, jau buvo per vėlu, nė trupinėlio vaško nebeliko iš visos didelės žvakės. "Ir kas galėjo manyti, kad žvakė būtų tokia pliuskė, niekdžiugė, — stebėjosi pelytė, — tiek gero maisto nuėjo niekais".

Aleksandras Kelmietis

heroizmas

lijoto. Šioje kovoje stipriausia atrama yra tikėjimas, galintis net kalnus nuversti. Lietuva yra gyva ir savo kultūra, toliau rašo straipsnyje skaitytojas, primindamas, kad ir čia, laisvajame pasaulyje, veikia lietuvių folklorinės grupės, tautinių šokių ansambliai, chorai, kuriais yra palaikomi ir ugdomi lietuvių tautos kultūriniai papročiai ir kurie primena svetimsaliui gyvąją Lietuvą. Lietuva, nors ir svetimųjų užgrobita yra gyva, pažymi baigdamas brazilas skaitytojas didžiausiame Brazilijos dienraštyje. Ji gyva kiekvieno lietuvių širdyje ir mintyse, gyva savo gyvybės valia ir dvasia, gyva taip pat ir tarp tautinėje plotmėje, nes daugelis pasaulio valstybių Lietuvos užgrobitą laiką neteisėtu veiksmu. Tiromai nėra amžini, gi amžinas yra žmogaus laisvės troškimas ir amžina yra teisė į laisvę. LRTV

Clevelando skautų sukaktis

Clevelando lietuvių visuomenė gražiai paminėjo vietos lietuvių skautų organizacijos veiklos trisdešimtmetį. Šios sukakties proga, Ohio lietuvių savaitraštis "Mūsų Zingsniai" atspausdino jaunos skautės Nijolės Kesnauskaitės straipsnį apie lietuviškosios skautijos esmę ir paskirtį. Skautybės atsiradimas ir išsivystymas, rašo straipsnio autorė, yra vienas žymiųjų įvykių ne tik jaunimo gyvenime, bet ir visuotinėje pedagogikos istorijoje. Šimtai tūkstančių gražaus jaunimo yra stoję po skautybės vėliava įvairiuose pasaulio kraštuose. Skautybė yra populiari ir lietuvių jaunimo tarpe. Prof. Stasys Šalkauskis savo veikale "Skautai ir pasaulėžiūra" nurodo, jog skautybės sąjūdis galbūt geriausiai atsako į jaunimo dvasios reikalavimą kovoti su dabartinio gyvenimo silpnybėmis. Skautybėje glūdi galinga atgimimo jėga. Ypatingu būdu iš lietuvių skautų dabartiniai laikai reikalauja trejopos kovos: religinėje plotmėje su dvasiniu nuosmukiu, tautinėje plotmėje su nutautėjimu, artimo atžvilgiu — su abejingumu ir savanaudiškumu. Skautybėje glūdinči galinga atgimimo jėga, rašo straipsnio autorė, konkrečiai pasireiškia tarnyba Dievui ir Tėvynei. Tarnauti Dievui visų pir-

MR. REAGAN SU LIETUVIAIS

Naujai išrinktas Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Ronald Reagan, rinkiminės kampanijos metu įvairiomis progomis yra išsireiškęs savo palankumą lietuviams ir parodęs, jog yra gerai susipažinęs su Lietuvos problemomis. Vieną tokių progų sudarė spalio mėnesį Čikagoje įvykęs Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, kuriuo buvo atžymėta Tarybos įsteigimo keturiasdešimties metų sukaktis. Tuometinis Respublikonų partijos kandidatas į prezidentus Ronald Reagan, Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo dalyviams pasveikino labai nuoširdžia telegrama, aukščiau įvertindamas pasiaukojimo kupiną ilgų metų Tarybos darbą. Reagan telegramoje taip pat iškėlė visų Amerikos lietuvių vieną pagrindinę žmogaus teises bei laisves. Jis pažymėjo, jog Amerikos Lietuvių Tarybos 40-ties metų sukaktis yra džiuginanti, bet drauge ir liūdna, nes ji taip pat primena keturiasdešimtmetį nuo Lietuvos okupacijos ir neteisėto prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Ronald Reagan Amerikos Lietuvių Tarybai angliškai rašytą telegramą baigė prasmingu ir įkvepiančiu sakiniu lietuvių kalba: "Lietuvius nepavargs kovojant dėl Lietuvos laisvės".

Rinkiminės kampanijos metu, respublikonų partijos kandidatas Reagan įvairiomis progomis buvo susitikęs su Amerikos lietuvių veikėjais, aptardamas su jais lietuvių rūpimus klausimus. Čikagoje jis buvo aplankęs lietuvių apgyventą Marquette Parko rajoną, šia proga taip pat išreiškdamas savo palankumą Lietuvai. LRTV

ma reiškia visapusiškai ugdyti savo religinę asmenybę, aktyviai įsijungiant ir dalyvaujant religiniame gyvenime. Tarnybą Tėvynei lietuvis skautas dabartiniais laikais supranta kaip savo tautinės asmenybės ugdymą, atgimimą lietuvių tautinio sąmoningumo puoselėjimą, tėvynės meilę, įsirišimą į kovą už tėvynės laisvę. Dvasinio atgimimo skautybės sąjūdis siekia ir per artimo meilę, kuri yra esminė sąlyga ne tik jaunimo, bet ir visos žmonijos dvasiniam atsinaujinimui. LRTV

SOVIETŲ AMBASADORIUS GAVO PER RIESUS

Šia antrašte "The Age" XI. 22 laidoje praneša, kad Sovietų Sąjungos ambasadorius N. Soudarikov Canberroje iš užsienio reikalų ministerijos departamento pareikalautas raštu pateikti tą savo kalbą, kurią pasakė Hobarte Tasmanijos valstijos suruoštame priėmimo, užgaudamas Australiją. Neatrodė, kad Soudarikov pateiktų savo kalbą raštu, bet Australijos užsienio reikalų ministerijos departamento atstovai turi kitų informacijų savo sprendimui dėl tos pasakytos kalbos.

Šiomet Lietuvoje jau mirė 18 kunigų

Lapkričio 9 dieną mirė Vilūnų, Kaišiadorių rajone, parapijos klebonas kunigas Juozapas Gyls. Pa laidotas Suginėčiuose lapkričio 12 dieną. Velionis kunigas Juozapas Gyls buvo sulaukęs 66 metų amžiaus; kunigų pašventintas 1942 metais. Mūsų žiniomis, kunigas Juozapas Gyls yra jau aštuonioliktas šiomet Lietuvoje miręs kunigas. Kas užims mirusiųjų kunigų vietas? Šis rūpestį keliantis klausimas iškyla kiekvienam Lietuvos katalikui, žinant, kad vienintelė Lietuvos Kunigų seminarija Kaune kasmet visom šešiom Lietuvos vyskupijom teduoda tiksliai apie 10 naujų kunigų. Jei padėtis nepagerės,

kasmet apie dešimt vis kitų parapijų turės likti be savo kunigų. Tuo tarpu į Kauno Kunigų Seminariją šiomet tebuvo priimti tiksliai 22 jaunuoliai. Užsienio spaudos žiniomis, norinčių į Seminariją įstoti iš viso buvo mažusia 50 ar 60. Dauguma - apie 30 ar 40 - prašymų buvo atmesti. Ir juos atmetė ne vyskupas ir ne Seminarijos rektorius, o valstybinė Religijų reikalų taryba. Iki šiol istorijai dar nebuvo žinomas toks grubus, bet kokį žmogaus orumą paniekiantis valstybės kišimasis į piliečių sąžinęs - net į dvasinių pašaukimų - sritį! Raudonuok, mūsų amžiau, dėl tokios "pažangos." Melsdamiesi už kunigą Juozapą Gylį ir kitus šiomet Lietuvoje mirusius kunigus, prašome Dievą, kad jų vietos nepasiliktų tuščios, kad Dievas padėtų Lietuvos Bažnyčiai nugalėti kliūtis ir siųstų naujų darbininkų į savo piūtį.

LRTV

GEELONGAS

Rekolekcijos

Jo Ekscelencija Vyskupas Vincentas Brizgys Geelongo ir apylinkių lietuviams praves dvasinio susitelkimo svarbias Rekolekcijas šv. Jono bažnyčioje gruodžio 8 ir 9 dienų vakarais 7 val. Išpažinčių klausys nuo 6.30 val. vak. Kviečiu visus lietuvius dalyvauti ir išklausyti Jo Ekscelencijos konferencijų.

Kun. Pr. Dauknyš

Mokslo metų užbaigimas

Dr. Vinco Kudirkos savaitgalio mokyklos mokslo metų užbaigimas gruodžio 7 d., sekmadienį, lietuvių Bendruomenės Namuose 10 val. ryto: Aktas ir Kalėdų Eglutė. Tėveliai prašomi vaikams paruoštas dovanas iš anksto įteikti mokyklos Tėvų komitetui. Po mokinių pasirodymo ir Kalėdų Senelio apdovanojimų - kavutė. Mamytes prašome atsinešti po lėkštę. Laukiame visų.

Tėvų Komitetas

AUSTRALAI REIKALINGI ANTROS KALBOS

Imigracijos ir Etninių reikalų departamento sekretorius Mr. J. Menadue, kalbėdamas Canberroje pareiškė, kad kiekvienas vaikas Australijoje turėtų išmokti antrą kalbą, šalia anglų kalbos. Kalbos reikalingos suprasti skirtingai kalbančias tautines bendruomenes Australijoje. Kalbų žinojimas turėtų būti reikalaujamas, įstojant į universitetus Australijoje. Federalinė valdžia yra paskyrusi \$ 5 milijonus per tris metus daugiakultūriniam švietimui. Tais pinigais remiamos bendruomenių mokyklos.

Lietuvių suorganizuotas HELLP organizacijos protestas prieš Rusijos ambasadoriaus N. Soudarikov keturių dienų vizitą Tasmanijoje iššaukė Soudarikov neapykantą prieš pabaltiečius ir beveik visą savaitę Hobarto dienraštis "The Mercury" spausdino įvairius pasisakymus, kurių iškarpos mūsų Redakcijai prišuntė J. Paškevičius.

"The Mercury" lapkričio 11 d. viso puslapio antrašte skelbė: "PROTESTAS ... IR SANSAS KALBOMS DEL DOKO". Tasmanijos premjeras Mr. Lowe vėl turėjo galimybę atnaujinti pasitarimus dėl plaukiojančio doko Hobarte, kuris aptarnautų Rusijos žvejybos laivyną. Mr. Lowe spalio pradžioje su delegacija buvo Maskvoje ir bandė sudaryti kontraktą su Sovietų vyriausybe nupirkimui daugelio milijonų vartės plaukiojantį doką, kad užtikrintų Sovietų žvejybos didėlimą laivynui teisę pasinaudoti Hobarte plaukiojančiu doku, bet tą pirkimą Australijos ministeris pirmininkas Mr. Fraser federalinių rinkimų pačiose išvakarėse atšaukė. Mr. Lowe vizitas Maskvoje su delegacija kainavo \$ 38.000.

Apie 50 demonstrantų kantriai laukė karštoje saulėje prie viešbučio, kur turėjo pasirodyti rusai. Demonstruotojai iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos HELLP organizacijos Hobarte nusiuntė N. Soudarikov laišką į Canberą, prašydami savo įtaka užtikrinti Lietuvoje Klai pėdos švč. Marijos - Taikos Karalienės bažnyčios grąžinimą tikintiesiems, kuri 1960 m. Kruščiovo įsakymu buvo atimta ir paversta į koncertų salę.

Hobarte Soudarikov vizito pie-

tums ir jo priėmimui restoraną užsakė biznierių Peter Sinclair, bet kai savininkė sužinojo, kad čia bus Rusijos ambasadorius, 20 minučių prieš atvykimą pranešė, kad tokio "svečio" į savo restoraną neįsileis. Pasisakė ji turi principus ir naudinga juos viešai parodyti.

Soudarikov savo 45 minučių kalba užsipuolė Australiją, kad jo atstovaujama "kilni" sovietų politika čia yra diskriminuojama, kad "The Mercury" atspausdino jo pliktą nuotrauką ir didelę Pabaltiečių protesto nuotrauką su aprašymu.

Spaudoje greitai reagavo senatorius Hon. Harradine, priminęs kaip N. Zelandijos vyriausybė pernai išmetė USSR ambasadorių iš savo krašto, kai susekė tą ambasadorių asmeniškai davus didelę pinigų sumą Sovietams pataikaujančios Socialistų vienybės partijos atstovams.

"The Mercury" dienraštis atspausdino daug pasisakymų. Iš lietuvių geri straipsniai buvo atspausdinti A. Kantvilo, N.K., R. Tarvydo, HELLP organizacijos atstovo ir kitų tasmaniečių.

"The Mercury" praneša, kad HELLP organizacija prašys Tasmanijos ir Federalinius politikus, kad Soudarikov būtų išmestas iš Australijos.

PD

LSS AUSTRALIJOS RAJONO VADOVŲ SUVAŽIAVIMAS

1981 m. sausio 3 d., 2 val. Rajoninė stovykloje šaukiamas LSS Australijos Rajono Vadojų Suvažiavimas, kuriame dalyvauja: LSS Australijos Rajono Vadijos nariai, Tuntininkai ir jų vadijų nariai, ASS Skyrių pirmininkai ir jų vadijų nariai, Skautininkų Ramovių pirmininkai ir jų vadijų nariai, Senųjų Skautų Židinio tėvūnas ir kanclerė ar jų atstovai, Skautų Tėvų Komitetų pirmininkai ar jų atstovai..

Darbotvarkė:

Sekančios rajoninės stovyklos, Australijos Lietuvių Skautų Fondas, Tuntininkų suvažiavimas, Lietuvių kalba, Pasiruošimas sekančiam LSS Suvažiavimui ir kiti reikalai.

Broliai, Sesės, laukiame Jūsų gausaus dalyvavimo šiame suvažiavime!

LSS Australijos Rajono Vadija

RAMOVĖNŲ KRIVULĖ

ŽUVUSIŲJŲ PAGERBIMAS

Zuvę už Lietuvos laisvę yra paaukoję jai patį brangiausią ką turėjo - savo gyvybę, todėl tokios aukos įvertinimas turi būti nepamirštamas ir tinkamai pagerbtas. Tam pagerbimui tradiciniai vadovauja Melbourno Ramovėnai, tai ir šiomet jie organizavo tą pagerbimą, sujungę su Vytauto Didžiojo 550 metų sukakties minėjimu.

Minėjimas prasidėjo Melbourne šv. Jono bažnyčioje pamaldomis už žuvusius lietuvių kovoje. Kun. Pr. Vaseris pamoksle gražiai paminėjo mūsų karių ryžtą ir tvirtą dvasią, kurios turėtų iš jų pasimokyti ir mūsų jaunimas. P. Morkūno vadovaujamas bažnytinis choras giedojo šventei pritaikytas giesmes. Prie altoriaus buvo Lietuvos ir Ramovės vėliavos.

Po pietų minėjimas tęsiasi lietuvių Namuose, kurį savo trumpa kalba atidarė skyriaus pirmininkas V. Šalkūnas. Pakviestas kun. P. Vaseris savo invokacija paminėjęs karių auką: Jūs užgesot kai laisvė švito, bet jūsų žygis liks jaunimui įkvėpimas. Tuo pat metu gretimajam koplyčiai prie žuvusių karių paminklo buvo padėtos gėlių vainikas. Tada pirmininko iškvieistas Juozas Petraitis pateikė gerai paruoštą paskaitą.

Petraitis kalbėjo tik apie Vytautą Didįjį, jo 550 metų sukaktį minint.

Vytautas - tai Lietuvos pasididžiavimas. Jis buvo ne tik geras karys, daug mūšių laimėjęs, bet ir geras diplomatas, didis valstybininkas ir nepaprastos veiklos žmogus. Jį galima drąsiai vadinti genijum. Jo veiklą ir gyvenimą turėtų gerai žinoti visi lietuviai, kad galėtų ir australams kiekviena proga papasakoti. O kaip gaila, kad toj paskaitoj iš jaunimo vos keli tesimatė.

Jaunai pranešėjai Brigitai Szentimrey pristatant vyko meninė dalis. Onutė Silaitė, mamos Emilijos Šilienės išraiškos šokio specialistė išmokyta, gražiai pašoko pati viena Audėjėlę, pagal D. Lapinsko muziką. Solistas Jurgis Rubas, paskutinę valandą prieš išvykdamas iš Melbourn, padainavo dvi Stasio Šimkaus dainas - Ko vėjai pučia ir Lietuvos kareivėliai. Tikrai šiai progai tinkamos dainos. Minėta Onutė dar gražiai pašoko Valsą pagal J. Strauso muziką. Ramovėnui V. Pleškūnui padėklamavus Maironio Jei nuo amžių kada, scenoje pasirodė ir pati, kasmet mums maloniai sutinkanti padėti, išraiškos šokio specialistė Emilija Šilienė, kurią mums iš Morningtono atvežė ir muziką parūpino p. Šilas. Padėka priklauso ir Juozui Balčiūnui kuris joms šviesas tvarkė. Poetas ramovėnas Juozas Mikštas paskaitė savo specialiai šiai progai pa-

rašytą ilgą kūrybos montažą, davęs jam Karo atgarsiai vardą. Pabaigai pasirodė Dainos Sambūrio Vyrų choras, vienodai gražiai pasirėdęs, diriguojamas jauno dirigento Vytauto Strauko. Jie, akompanuojant Zitai Prašmutaitėi, padainavo tris dainas, kurių dvi tikrai buvo naujos, niekad iš to choro negirdėtos: Valio žirgeli, Kur gimta padangė ir Gražinkite laisvę. Ypač pastaroji buvo klausytojų labai šiltai priimta ir antrą kartą pakartota.

Pirmininkui Vytautui Šalkūnui visiems dalyviams nuosirdžiai padėkojus, minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu.

N. Butkūnas

Nuosirdžiai dėkojame Teresei Bikulčienei, padovanojusiai Ramovėnų baliaus loterijai du vertingus fantus.

Ramovės Valdyba

Printed by "Tėviškos Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031.

Published by Mr. Valentinas Čižauskas as the acting President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Rekolekcijos Melbourne praves J. E. vyskupas V. Brizgys Šv. Jono bažnyčioje gruodžio 5 d. penktadienį 7 val. vak., gruodžio 6 d. šeštadienį 8 val. vakare ir sekmadienį užbaigs 12 val. lietuviškais pamaldomis.

Jo Ekselencijos Vyskupo Brizgio Priėmimas Lietuvių Namuose Jubiliejinėje salėje puiki vakarinė - gruodžio 4 d., ketvirtadienį, punktualiai 7 val. vakare. Užsirašyti pas p. Statkuvienę ar p. Žemaitį.

Sutvirtinimo Sakramentą teikti lietuvių vaikams Melbourne arkiv. Thomas Francis Little nedavė leidimo mūsų vyskupui Vincentui Brizgiui.

A. A. Bronius Vanagas, 65 m. amžiaus, lapkričio 22 d. rastas namuose negyvas. Rožančius sukalbėtas Tobin laidotuvių koplyčioje, palaidotas iš Šv. Jono bažnyčios lapkričio 27 d. ir palaidotas į Springvale krematoriumą.

Petras ir Magdutė Šiaučiūnai iš Tasmanijos Tėviškės Aidus su Šv. Kalėdom pasveikino \$ 100 auka.

A. A. Viktoro Laukaičio atminimui Gyvojo Rožančiaus būrelis Tėviškės Aidams paaukojo \$ 20, o Ignas Dargvainis už jo vėlė 40-toje mirties dienoje užprašė šv. Mišias.

Kūčias Lietuvių Namuose ruošia Melbourne Lietuvių Bendruomenės Valdyba, dalyvaus PLB pirmininkas Vytautas Kamantas ir, jei gaus vizą, laisvės kovotojas pasprukęs iš sovietų saugumo - Vladas Šakalys.

Kūčioms plotkelių jau galima gauti sekmadieniais zakristijoje prieš ir po pamaldų.

Aurutė Loreta Mackevičutė baigė farmaceutiką ir pasiruošė būti vaistininke. Tuo pačiu metu ji sulaukė 21 metų amžiaus. Jos tėveliai Eugenija ir Zigmas Mackevičiai tai atžymėjo vaišėmis, kurios vyko Lietuvių Namuose. Dalyvavo labai daug jaunimo, o taip pat nemažai artimųjų.

Melbourne Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos
ilgametei Garbės Narei ir buvusiai Pirmininkei

A. + A. EUGENIJAI NAGULEVIČIENEI

mirus, dukterį Elvyrą Šemeienę, sūnų Alfredą, jų šeimas
ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Draugijos Valdyba ir Narės

AUSTRALIJA IR

NAUJOJI ZELANDIJA

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II gruodžio mėn. MA nariams skyrė sekančias intencijas: bendrąją — kad mašinų vairuotojai užlaikytų eismo nuostatus žmogaus gyvybės apsaugojimui; misionierių — kad žmogaus kančia būtų aukojama Dievui Tėvui didesniai evangelizacijos sėkmingumui.

Trumpas rytmetinis aukojimas: Visa aukoju Tau, švenčiausioji Jėzaus širdie!

KOKS GYVENIMAS, TOKS IR VAIRAVIMAS

Eismo nelaimės yra lyg kokia epidemija, kuri šiais laikais mus žiauriai kankina. Visų civilizuotų kraštų valdžios stengiasi tų nelaimių skaičių mažinti plačia propaganda, gausia informacija ir net bausmėmis, kad vairuotojai paklustų eismo taisyklėms ir įstatymams.

Šio mėnesio intencija yra mūsų prisidėjimas maldomis šiam tikslui pasiekti. Kad reikalas yra svarbus ir vertas visuotinių pastangų ir maldų, netenka abejoti, nes problema yra įsąmoninti vairuotojus ta prasme, kad jie jaustų atsakomybę ne vien tik už save, bet ypač ir už kitų žmonių saugumą ir gyvybę. Marselio vyskupas, prancūzų vyskupų konferencijos pirmininkas, šiuo reikalu šiaip pasisako: "Šis

atsakomybės jausmas ir rūpestis dėl kitų greičiau atbunka, negu paastrėja prisižiūrint vykstančias nelaimes kelyje. Todėl reikalinga bendru atsisaukimu sukelti šiuo reikalu mūsų tautinę sąžinę."

Melsdamiesi už motoristus, prašykit jiems kantrybės ir nuolankumo. Kantrybė kelyje yra reikalinga susiduriant su kitų vairuotojų išsiblaškymu, nuovargiu, nesugebėjimu, o kartais net ir su įžulimu. Dažnai įstatyminiai suvaržymai ar įsakymai yra nepatogūs, kaip šalmai, diržai ar laiką gailinantis greičio apribojimas, bet jei jie vydomi nuolankia evangeliška dvasia, yra krikščioniška dorybė.

Tačiau visų pirma mes turime melstis už vairuotojus, kad jie išugdytų savyje rimtą dėmesį kitų žmonių atžvilgiu ir respektą gyvybei. Savo laišką čia paminėtas vyskupas baigia: "Yra keistas dalykas, kad žmogaus gyvybė yra traktuojama ne kitaip, bet tik taip, kaip ir kiekvienas apdraustas daiktas. Po avarijos raminant savo sąžinę, sakoma, kad aukos būsia kompensuotos. Pasakyk man, kaip tu važiuoji, o aš pasakysiu, kaip tu gyveni. Tai sakau aš, nusizėmusiai, ir sau pačiam."

Šv. Kalėdoms artėjant melskimes, kad mūsų Ilganytojo Gimimo šventės nebūtų eismo nelaimių liūdesiu aptemdytos.

Džiaugsmingai sutikti šv. Kalėdas ir jas laimingai praleisti Jums visiems nuoširdžiai linki —

Kun. S. Gaidelis, S. J.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Anei Volodkieniui už mano mamytės Bronės Jarinkevičienės stropų lankymą ligoninėje Geelonge ir Dr. Rimui Sarkiui už rūpestingą ligonės gydymą.

Juozas Jarinkevičius, Melbourne

SYDNĖJUJE

Susikaupimo dienos

J. E. Vysk. V. Brizgys Sydnėje pravedė rekolekcijas - susikaupimo dienas lapkričio 21, 22 ir 23 dienomis. Šias rekolekcijas be abejo trukdė čia vykstantys geležinkelio mašinistų streikai. Sekmadienį rekolekcijų užbaigimui susirinko per 700 tikinčiųjų. Svečio Ganytojo tema buvo: Kas yra žmogus, kas yra Dievas.

Reikia apgailestauti, kad šių įdomių pamokslų nesiteikė pasiklausyti tie, kuriems jie buvo labiausiai reikalingi ir naudingi. Tai tik retomis progomis turime savo tarpe taip aukštą lietuvių svečių - vyskupą.

Sekmadienį J. E. Vysk. V. Brizgys pamaldų metu, kurias laikė pats svečias koncelebruojant kun. P. Butkui ir kun. P. Martūzui, suteikė Sutvirtinimo Sakramentą dvi dešimčiai lietuvių jaunuolių. Iškilmingų pamaldų metu giedojo Dainos choras. Rekolekcijos užbaigtos Apaštališku palaiminimu.

Po pamaldų iškilmingi pietūs su mūsų svečiu Ekselencija Vysk. V. Brizgiu vyko Lietuvių klube Banks townne. Pietuose su konfirmantais dalyvavo 380 Sydnėjaus ir apylinkės lietuvių. Tai didžiulė minia — vos talpino Lietuvių klubas. Brangų svečią čia sveikino Sydnėjaus Lietuvių kapelionas kun. P. Butkus, įteikdamas parapijiečių dovaną, vario raizytą paveikslą, pagamintą A. Mikalausko. Kalbėjo Katalikų Kultūros D-jos pirm. A. Vinevičius. Jo žodžiai buvo trumpi — jausmus jis išreiškė įteikdamas svečiui Ganytoji mažą vokelį. Sydnėjaus bendruomenės vardu kalbėjo pirm. Dr. A. Mauragis, kuris gerai žinojo visas aplinkybes, kada Ekselencija, dar kunigas 1940 m. buvo paskirtas Metropolito Ark. J. Skvirecko pagalbininku. Lietuvių klubo vardu kalbėjo pirm. V. Simniškis.

Atsakydamas į kalbas ir linkėjimus Ekselencija ypatingą dėmesį kreipė čia gimusiam lietuvių jaunimui, rodydamas De Valeros pavyzdį Airijoje, kur mišrios šeimos airis gimęs Amerikoje iškovojo Airijai nepriklausomybę.

Davė pavyzdžių kiek yra vertinga ir turtinga mūsų kalba kitatautių mokslininkų akimis. Šiame pobūvyje buvo didelis procentas mišrių šeimų ir australų svečių.

Po kalbų svečias Ganytojas dar valandėlę praleido besisvečiuodamas ir bekalbėdamas su lietuviams salėje.

Mūsų brangus svečias paliko visiems neįsildomą įspūdį. Artimiausio svečio planai Sydnėje dar bus

pasikalbėjimas Channel 10 TV ir su "Catholic Weekly" korespondentu Garry, Scarbolletti. Linkime mie lam Ganytoji, sulaukusiam 77 metų amžiaus lapkričio 10 d., geros sveikatos ir Aukščiausiojo palaimos visuose jo gyvenimo keliuose.

Kor.

NAUJI LEIDINIAI

Chronicle of the Catholic Church in Lithuania Nr. 40. LKB Kronikos pilnas vertimas į anglų kalbą, dokumentuota kova dėl Žmogaus teisių sovietų okupuotoje Lietuvoje. Išleido Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybė, 351 Highland Blvd. Brooklyn NY 11207. Kiekvienos atskiros Kronikos knygutės kaina \$ 1.

Ateitis, rugsėjis. Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos ir lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas. Vyr. redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas. Metams \$ 7. Prenumeratą siųsti: Ateitis 7235 S. Sacramento Ave. Chicago IL 60629, USA.

Aidai, rugpjūtis, kultūros dvimėnesinis žurnalas. Vyr. redaktorius dr. Leonardas Andriekus OFM. Metams \$ 15. Prenumeratą siųsti: Aidai, 361 Highland Blvd Brooklyn NY 11207, USA.

Laivas, rugsėjis. Religinio ir tautinio gyvenimo mėnesinis žurnalas, leidžia Marijonų vienuoliją, redaguoja kun. J. Vaškas MIC. Metams \$ 5. Adresas: Laivas 4545 West 63rd St. Chicago IL 60629, USA.

Lietuvių Dienos, rugsėjis. Redaguoja redakcinė komisija 4364 Sunset Blvd. Hollywood CA 90029, USA. Metams \$ 18.

Skautų Aidai, gegužė. LSS skautų žurnalas: 6346 So. Washtenaw Ave. Chicago IL 60629, USA. Metams \$ 5. Vyr. redaktorius Juozas Toliušis.

Eternal Dream. Leonardas Andriekus. Rinktinės poemos. Į anglų kalbą išvertė ir įžangą parašė Jonas Zdanys. Išleido Maryland Books, Inc. New York. Įršta kietais viršeliais, kaina nepažymėta, psl. 66 kreidiniame popieriuje.

PADĖKA

Mylimam vyrui ir tėvui a. a. Viktorui LAUKAIČIUI mirus, nuoširdžiai ir giliai padėką reiškiamė visiems pagerbusiems jo atminimą žodžiu, raštu, maldomis, užprašant šv. Mišias, gelėmis bei aukomis "Tėviškės Aidams", "Mūsų Pastogei", AL Fondui. Ypatingai dėkojame visiems kunigams už koncelebracines šv. Mišias, chorui giedojusiam gražias giesmes, Federacijos nariams už garbės sargybą prie karsto ir visiems lietuviams taip gausiai atsilankiusiems į rožančių ir laidotuves. Esame didžiai sujaudinti parodytu mums nuoširdumu ir net iš Adelaidės, Geelongo, Latrobe Valley, Morningtono, Sale, Sydnėjaus atvykusiems atsisveikinti su a.a. Viktoru. Esame dėkingi Katalikių Moterų Draugijai už suroštas šermentis Lietuvių Namuose.

Nuoširdus ačiū visiems.

T. Laukaitienė su šeima

Adelaidės kronika

Artimųjų kapų lankymas Vėlinėse organizuotai buvo pravestas Centennial Park kapinėse. Prie kun. A. Kazlausko ir kun. J. Kunigų kapų susirinkusiam gausiam būriui lietuvių klebonas kun. A. Spurgis atskaitė už visus mirusius maldas, pasakė gražų pamokslą, visi sukalbėjome rožinio dalį. Po pamaldų buvo pašventinta nauji antkapiai.

— o —

Lapkričio 9 d., šv. Kazimiero lietuvių mokyklos mokytojai su talkininkais gamino viešuosius sekma dienos pietus. Mokinių tėvai ta proga suruošė turtingą fantais loteriją. Neatsilikio ir mokiniai. Vyresnės mergaitės savo iniciatyva suorganizavo mugę. Turėjome progą skaniai pavalgyti, išmėginti savo laimę, o mokyklai iš tų pramogų liko šiek tiek dolerių.

— o —

Lapkričio 16 d. po pamaldų LK Moterų Draugijos valdyba klebono svetainėje suruošė pietus, kurių metu buvo atšvęstas abiejų D-jos kūrėjų - K. Dičiūnienės ir A. Stepanienės amžiaus metų apvali sukaktis. Prie stalo ilgesnį kalbą pasakė D-jos pirm. T. Gasiūnienė, sugiedota Valio, ilgiausių metų ir įteiktos dovanėlės. Prie kavos sveikinimo kalbas pasakė kun. A. Spurgis, ateitininkų vardu Pr. Pusedėris, šv. Kazimiero mokyklos vardu - E. Varnienė. Dar kartą ilgiausių metų Sukaktuvinkams.

— o —

Canberroje gyvenanti Mindaugo ir Rasos Mauragių šeima Adelaidėje esantiems Augustinui ir Rusnei Kubiliams suteikė dar vieną anūkėlį. Naujagimį pakrikštijęs Nerio vardu. Krikštynos įvyko Canberroje, dalyvaujant iš Adelaidės trims giminėms atstovams. Sveikiniškai Nerio tėveliams ir diedukams.

— o —

Parapijos taryba nutarė Lietuvii Dienoms nupirkti LK Centro salei naują pianiną, nes senasis sugedo nepataisomai. Pianinas kainuos apie \$ 3.000. Tam reikaliui surinkti lėšas norima paskelbtame pinigų telkimo vajuje, kuris aukų lapais ir parengimais LK Centre pradėtas lapkričio 23 d. Kristaus Valdovo šventėje. Tam tikslui parama, kad ir nedidele suma yra iš visų laukiama.

— o —

Lapkričio 16 d. K. ir E. Varnai į savo antrą aukštą papuoštą rezidenciją sukvietė visą būrį bičiulių. Proga taip pat buvo dviaukštė — sutikimas iš JAV-bių ilgesnėm atostogom atvykusios E. Varnienės sesers Valės, ir aplaisymas antrojo namo aukšto. Graži sesuo, gražus namas, linkime visiems jame gyvenantiems gražios ateities.

sportas

Sportininkai iš Amerikos

Amerikos lietuvių sportininkų grupė PAN AM lėktuvu Nr. 811 atskrenda į Sydnėjų gruodžio 22 d. 8.20 val. ryto. Iš Sydnėjaus į Adelaidę atskrenda Kalėdų I dieną 2.15 val. p.p. Svečiai dalyvaus Spor to šventėje: vyrai krepšinyje ir tinklinyje, moterys tinklinyje ir lauko tenise. Komandos: Dana Auštraitė, Marija Donskytė, Danutė Bankaitytė, Rūta Maželytė, Vilija Sutkutė, Dana Sutkutė, Aldona Pleirytė, Mary Oškeliūnaitė, Irena Sventickaitė, komandos treneris Zigmas Žiupsnys; Robertas Kalvaitis, Jonas Putrimas, Jonas Karpis, Algis Miškinis, Vytautas Liškūnas, Edvardas Rožė, Algis Zylė, Ritas Žiupsnys, Tomas Gedvilas, Juozas Gedvilas, Juozas Kazlauskas. Išvykos vadovas Zigmas Žiupsnys, kartu keliauja Žibutė Žiupsnienė. Svečius grįžtančius iš Adelaidės Melbourne aerodrome sausio 3 d. pasitiks Geelongo Vytis ir pasiims į Geelongą ir svečius pristatys į Melbourne sausio 5 d. Varpo klubo globai.

ALFAS

A D E L A I D E

Krepšinis. Vytis - Saints 45-37. Vytiečiai žaidė prieš pirmaujančią komandą, kuri užbaigė žaidimą tik su trimis žaidėjais. Vyties komandą sudarė ir taškus pelnė: A. Vieraits 14, P. Urnevičius 11, E. Jucius 8, R. Navakas 6, S. Navakas 4, A. Ignatavičius ir J. Kalnins po 2.

Vytis - McDougalls 20-0. Priešas pasidavė be kovos.

Vytis - Wings 44-61. Mūsiškiai neturėjo pagrindinių žaidėjų ir antarm kėliny prieš buvo palaužti, tik vienintelis jaunuolis Jonas Kalnins tiksliai mėtydamas buvo pavojingas priešiui ir jis komandai pelnė 26 taškus, A. Vieraits ir R. Navakas po 6, Algis Ignatavičius treneris 4, E. Jucius 2.

Svečius sportininkus iš Amerikos pasitenkime kuo geriausiai priimti!

Edas

VLiko seimas šiais metais įvyks Toronte Lietuvių Namuose gruodžio 13-14 d.d. Numatyta plati ir aktuali programa.

HOBARTAS

Po žmonos mirties trumpai pagyvenęs nuosavam name spalio 29 d. mirė Juozas Kozikas, 77 m. Velionis buvo kilęs iš Jurbarko. Lietuvos kariuomenėje tarnavo Ulo-nų pulke. Iš Vokietijos emigravo į Australiją 1952 m. ir apsistojo Hobarte. Buvo malonaus būdo ir draugiškas, gražiai gyveno šeimoje, mėgiamas visoje lietuvių bendruomenėje, daugelį metų išbuvo Garbės teismo pirmininku, daug padėjo Apylinkės Valdybai. Jo karstas šv. Teresės bažnyčioje padengtas Lietuvos vėliava ir daugybe vainikų. Kapuose atsisveikino A. Kantvilas ir Apylinkės pirm. J. Paškevičius, ant karsto dar užbūrė žiupsnelį Lietuvos žemės. Po laido-tuvii velionio namuose jo trys sūnūs su šeimomis suruošė šermenis. Išsėkis, Juozai, Viešpaties Ramybėje.

*

Po kelių operacijų įvairiose ligoninėse lapkričio 9 d. mirė Vincas Millen - Milinkevičius, 60 m. Velionis kilęs iš Virbalio. Į Australiją atvyko 1948 m., žmona ir trys vaikai atvyko po metų. Pradžioje dirbo fabrike, vėliau perėjo į stalių dirbtuves ir išdirbo iki mirties. Mėgo skaityti lietuviškus laikraščius ir į juos rašinėdavo. Laidotuvių pamaldose šv. Teresės bažnyčioje vargonais grojo ir giesmes giedojo iš Launcestono atvykęs Jonas Krutulis. Kapinėse Cornelian Bay krematoriume atsisveikino Apyl. pirm. J. Paškevičius. Liūdesyje liko žmona, 4 sūnūs, duk-tė ir keli anūakai. Amžiną jam atil-sį.

Dona ir Romas Kairiai atšventė 25 metų Sidabrinį vedybų jubiliejų savam name. Vaisės paruošė 3 dukros, atsilankė 40 svečių. Visa šeima nuosirdius ir aktyvūs lietuvių bendruomenės nariai, visur dalyvauja, darbais prisideda, dukros šoka tautinius šokių. Dievo palaimos sulaukti Aukšinio Vedybų Jubiliejus!

*

Lietuvių Sporto klubo metiniam susirinkime spalio 31 d. dalyvavo 30 narių, išrinkta nauja klubo valdyba: P. Stanvix - pirmininkas, J. Paškevičius - sekretorius, V. Shaddock - kasininkas. Į Sporto šventę Adelaiden skrenda 16 vyrų ir žais įvairiose sporto šakose.

*

HELLP - Pabaltiečių sąjungos metiniame susirinkime lapkričio 8 d. dalyvavo 50 narių, išrinkta valdyba iš 14 asmenų. Lietuviai išrinkti - A. Kantvilas, A. Taškūnas, N. Taškūnienė, R. Tarvydas, V. Mikelaits, J. Paškevičius. Po rinkimų dar kalbėjo svečiai Dr. Jan Pakulski iš Tasmanijos universiteto. Vyko bendras pasivašininimas.

*

Vyskupas V. Brizgys rekolekci-jas praves gruodžio 13 d. 7.30 val. vak. ir gruodžio 14 d. 1 val. šv. Teresės bažnyčioje Moonah. Po pamaldų prie bažnyčios salėje J. E. Vyskupo priėminas, bendros vaitės ir Eglutė vaikams. Kas tik gali kviečiami Vyskupą sutikti aerodrome gruodžio 12 d. 4.35 val. p.p. Anset lėktuvu atskrenda iš Melbourne.

J. Paškevičius

SYDNEJUJE

J. E. Vysk. V. Brizgio sutikimas

Pavėlavęs dvi su puse valandos PAN AM lėktuvais lapkričio 12 d. į Australiją atskraidino jau trečią kartą J. E. Vysk. Vincentą Brzgi.

Aerodrome svečią sutiko kun. P. Butkus, ALB Apyl. Val. pirm. Dr. A. Mauragis, Ateitininkų pirm. A. Kramilius, "Sūkurio" vadovė Marina Cox ir grupė lietuvių, moterys pasipuošusios tautiniais rūbais. Aerodromo vadovybė suteikė patalp-as spaudos konferencijai, kaip pri-dera aukštam svečiui.

Pasitikti vysk. V. Brizgio atvyko televizijos O reporteriai, kurie turėjo pasikalbėjimą ir vakaro žiniose 10.15 val. perdavė dalį to pasikalbėjimo. Lapkričio 13 d. susitiko kardinolą James Freeman. Linkime brangiam svečiui malonios viešnagės pas Australijos lietuvius.

Pakartotas "Faustas"

Saržuoto Fausto operos šiltas sutikimas Mūsų Pastogės baliuje buvo dar pailgintas ir pakartotas Lietuvių klube lapkričio 15 d. Scenai ši veiklą pritaikė Danutė Skorulienė. Artistai dainininkai - E. Lašaitis - Faustas, velnias - Vy-tautas Aras, Margarita - V. Bit-nienė, pajacos - O. Ariene, jauna pagunda - Vida Viliūnaitė, muzika - Br. Kiverio ir apšvietimas - Algio Dūdaičio. Gaila, kad šios "operos" nesiteikė pasiklausyti didesnis skaičius Sydnėjaus lietuvių, o buvo iš ko pasijuokti ir pasi-džiaugti mūsų bendruomenės talen-tais.

Dainos choras

Dainos choro metinis koncertas įvyks gruodžio 6 d. Lietuviai klube Bankstowne. Programoje šiemet išgarsime pirmą kartą su Dainos choru ir solo dainomis solistą Paulių Rutenį. Dainos choras atliks lietuvių kompozitorių dainas, vyrų, moterų ir mišraus choro junginiuose. Tai bus paskutinis Dainos choro pasirodymas prieš vykstant į Dainų šventę Adelaidėje.

Dainos choro autobuse į Adelaidę dar yra vietų ir lietuviai norintys kartu važiuoti su Dainos choru kreipiasi pas E. Lašaitį telef. 73 4118 arba A. Kramilių telef. 727 3131. Tai padarykite kuo greičiau, kad neliktumėte be transporto.

Kor.

TAUTOS FONDAS

Mirus Jonui Janulaičiui, Canberros lietuvių per TF Igaliotinį Antaną Svedą velionio atminimui aukojo Tautos Fondui po \$ 20 A. Balys, Z. Sipavičius, \$ 15 Augustai, po \$ 5 V. K. Keraičiai, M. A. Sve-dai, J. Jablonskis, J. Levickas, M. Martišienė, Juozas, B. Minius, J. Vitartas, V. Žilinskienė, E. Lauri-nonis, jo \$ 4 F. Katauskienė, R. Venclovas, po \$ 3 L. Velioniskienė, P. Velioniskis, po \$ 2 G. Petys, P. Dabrega, P. Grušauskas, J. Petronis, Neville, po \$ 1 Sedaitis, R. Katauskas. Tai nevystančių gėlių puokštė, kurią vieną dieną prisimins laisvę išvydusi Tėvynė Lie-tuva.

TF Aistovybė Sydnėje

METINIS DAINŲ

KONCERTAS - BALIUS

RUOŠIA "DAINOS" CHORAS

Įvyks gruodžio 6 d. šeštadienį, 7.30 val. vak.

Lietuvių Klube, 18 East Terrace Bankstown.

Programą atlieka solistas Paulius Rutenis, solo ir su chorą, moterų, vyrų ir mišraus choro dainos. Po prog-ramos šokiai, groja Liet. klubo kapela.

Kviečiame į šią metinę šventę visus iš arti ir toli.

Įėjimas nemokamas

Dainos Choras

PARDUODAM, taisom ir įrengiame įvairius spalvotos tele-vizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY. LTD

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.

J. K R A S A U S K A S

Telefonas 354 5059.